

## BIJBLAD.

---

### LEVERT HET SNOEIEN GEVAAR OP VOOR HET ONTSTAAN VAN ZIEKTEN?

Het snoeien der vruchtboomen bevordert de verbreiding van plantenziekten. Deze uitspraak klinkt vreemd, daar het snoeien meestal wordt aanbevolen om het optreden van kwalen tegen te gaan. Zeer zeker mag het snoeien niet nagelaten worden, wil men een toestand scheppen, waarbij door ruime toetreding van lucht de verspreiding van allerlei parasitaire ziekten vermindert. Doch men mag ook wel bedenken, dat menige boom ten offer valt aan de wonden, welke hem door den snoeier worden toegebracht. De praktijk vermoedt dit ook wel, en menigeen tracht de boomen daartegen te vrijwaren door de snoeiwonden van de lucht af te sluiten door het aanbrengen van entwas of ze te desinfecteeren door middel van carbolineum of houtteer. Algemeen wordt verder aanbevolen de wonden zoo glad mogelijk te maken en geen stompen te laten zitten, aangezien dit het overgroeien bemoeijlijkt. Het inwendige weefsel blijft dan te lang onbedekt, gaat tot verweering over, en tal van saprophyten vestigen er zich op. Het is een gewoon verschijnsel dat vele dier saprophyten tenslotte parasitair worden en het leven bedreigen.

Hoe goed bedoeld, toch helpen de bovengenoemde middelen nog vaak niet, en ziet men, dat trots alle mogelijke zorg zich ziekten in het weefsel vestigen. Vooral gebeurt het bij de Prunoïdeae. In de praktijk is men dan ook zeer bang voor het maken van wonden bij de vertegenwoordigers dezer groep. Zoo beveelt men ook aan, de wonden voor het enten zoo klein mogelijk te maken en liefst geen spleet in het hout te veroorzaken. Copuleeren en trianguleeren geeft men daarom de voorkeur boven het spleetenten. Verder

raadt men ten sterkste het snoeien bij enkele boomsoorten af. De kweekers waarschuwen hier voornamelijk tegen om het ontstaan der „gomziekte” tegen te gaan. Het is zeer de vraag of de gomziekte altijd een bepaalde ziekte is, daar het gommen meestal door het verwonden en ziek worden der cellen ontstaat. Hier willen we thans echter niet op ingaan. Wel vermeld ik nog even een typisch verschijnsel van onkunde in de praktijk. In Zuid-Limburg snoeien vele kersentelers de boomen op zulk een wijze, dat stomp blijven bestaan, om zooals zij zeggen, het afvloeien van gom in de hand te werken. Dat zij hierdoor het ontstaan van gom en van allerlei ziekten bevorderen, zien zij natuurlijk niet in.

Om nu echter tot de zaak terug te komen. Ik moet bekennen, dat ik het gevaar van het maken van wonden bij kersen, pruimen enz. nooit erg heb geteld. Ik ging van de veronderstelling uit, dat als de wonden goed werden gemaakt en de snijvlakte gedesinfecteerd of afgesloten werd, deze boomen het enten en snoeien evengoed konden verdragen als de Pomoïdeae.

Ik ben evenwel bekeerd, en wel door het zien van tientallen van boomen, die omgehakt werden om materiaal te leveren voor het onderzoek naar kersenziekten. Op den proeftuin te Maastricht werden in 1910 een 80-tal kersenboomen geplant, die van af dien tijd zoo zorgvuldig mogelijk werden behandeld. Na den snoei, die zoo voorzichtig mogelijk werd toegepast, werden b.v. alle wonden met carbolineum en houtteer besmeerd. En . . . niettegenstaande alle zorg, bleken de boomen thans door ziekten te zijn aangetast, zoodat de een na den ander zal vallen. Het afstervingsproces zal bij vele niet snel voltrokken worden, waarschijnlijk zullen de boomen nog verschillende jaren kunnen leven, doch tenslotte zal blijken dat zij toch op een te jongen leeftijd moeten sterven. Bij het onderzoek, dat door den heer VAN DER LEK werd uitgevoerd, bleek dat

de aantasting steeds van snoeiwonden was uitgegaan. Het kwam verschillende malen voor, dat een oorspronkelijke snoeiwond geheel door nieuw uiterst gezond weisel bedekt was, doch, dat van onder de teerlaag, die nog goed zichtbaar was, het afsterven van het hout naar binnen toe had plaats gevonden. Het glad bijsnijden der wonden en het afsluiten had dus niets gebaat.

Ik ben er van overtuigd geworden, dat de meeste onzer kersenaanplantingen op de zelfde wijze zijn aangetast. Voorloopig zal men het wel niet bemerken; de boomen blijven een zeer gezond uiterlijk behouden, doch zoodra ook het cambium wordt besmet, zal men successievelijke, soms ook plotselinge afsterving waarnemen. Het meest is dit te duchten in een drogen zomer. Vandaar ook, dat in 1911 en 1912 zooveel kersenboomen te gronde gingen. Waar het met de kersenteelt naar toe moet, weet ik werkelijk niet, want het laat zich vrij ernstig aanzien. Middelen ter bestrijding kunnen nog moeilijk aangegeven worden, daar de ziekte(n) nog niet volledig bekend is(zijn). Voorloopig acht ik het gewenscht, het maken van wonden tot een minimum te beperken, nog door te gaan met desinfecteeren van snoeiwonden met verdund carbolineum en geen kersesoorten aan te planten, waarbij men lang op een grooten oogst moet wachten.

Meikersen en zure kersen lijken mij in dit verband de meest aan te bevelen soorten. Tenslotte verdient het aanbeveling de kersenteelt zooveel mogelijk als tijdelijke tusschenteelt te beoefenen.

A. M. SPRENGER.